

Les Hébreux échappent aux Egyptiens après avoir traversé la mer des joncs. Illustration de la Bible Historiale.

Dieu négocie avec la nature

Les eaux communicantes

Dieu ne peut pas manipuler les lois naturelles comme bon lui semble. Le Midrach présente régulièrement le maître du monde en négociation avec les éléments de la nature, lorsqu'il s'agit de changer le cours naturel des choses. Ici il obtient un accord avec la mer des joncs et le fleuve Kichon.

מסכת פסחים ק"ח :

אמר רב הונא ישראל שבאותו הדור מקטני אמנה היו וכדדרש רבה בר מרי מאי דכתיב וימרו על ים בים סוף מלמד שהמרו ישראל באותה שעה ואמרו כשם שאנו עולין מצד אחד כך מצריים עולים מצד אחר אמר לו הקב"ה לשר של ים פלוט אותן ליבשה אמר לפניו רבש"ע כלום יש עבד שנותן לו רבו מתנה וחוזר ונוטל ממנו אמר לו אתן לך אחד ומחצה שבהן אמר לו רבש"ע יש עבד שתובע את רבו אמר לו נחל קישון יהא לי ערב מיד פלט אותן ליבשה ובאו ישראל וראו אותן שנאמר וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים מאי אחד ומחצה שבהן דאילו בפרעה כתיב שש מאות רכב בחור ואילו בסיסרא כתיב תשע מאות רכב ברזל כי אתא סיסרא [אתא עליהו בדקרי דפרזלא הוציא הקב"ה עליהם כוכבים ממסילותם דכתיב מן שמים נלחמו הכוכבים כיון דנחיתו כוכבי שמים עליהו אקדירו הני דקרי דפרזלא נחיתו לאקרורי למיסחי נפשיהו בנחל קישון אמר לו הקב"ה לנחל קישון לך והשלם ערבונך מיד גרפם נחל קישון והשליכן לים שנאמר נחל קישון גרפם נחל קדומים מאי נחל קדומים נחל שנעשה ערב מקדם באותה שעה פתחו דגים של ים ואמרו ואמת ה' לעולם

Traité Pessa'him 118b

Rav Houna dit : "les hommes d'Israël de la génération de la sortie d'Egypte n'avaient que peu de foi". A ce propos Raba fils de Mari enseignait ceci: que signifie le verset "ils se rebellèrent près de la mer Rouge mais Il les sauva à cause de Son nom" ([Psaumes 106.7](#))? Cela veut dire qu'ils se rebellèrent juste au moment [de remonter sur la terre ferme] en disant: "pendant que nous montons d'un côté, les Egyptiens montent d'un autre côté !". Dieu ordonna alors au prince de la mer: "rejette les égyptiens sur la terre ferme". Le prince de la mer lui dit: "Maître du monde est-il possible qu'un maître reprenne à son serviteur un présent qu'il lui a fait?" Dieu répondit: "Tu en auras une fois et demie autant à la place de ceux-ci". Le prince de la mer répondit: "Maître du monde est-il possible à un serviteur d'assigner son maître en justice". Dieu dit: "le fleuve Kichon sera garant". Immédiatement le prince de la mer prit les égyptiens et les rejeta sur le rivage [...]

Et qu'en fut-il du nombre une fois et demie plus grand de noyés que Dieu promit au prince de la mer? Comparons ce qui est écrit à propos de Pharaon: "Il prit six cent chars d'élite" ([Exode 14.7](#)) avec ce qui est écrit à propos de Sissera: "Neuf cents chars de fer" ([Juges 4.3](#)). Lorsque Sissera attaqua Israël avec ses chars de fer, Dieu fit sortir contre eux les étoiles de leurs sentiers, comme il est dit: "hors de leurs sentiers les étoiles combattirent contre

Sissera" ([Juges 5,20](#)). Quand les étoiles descendirent sur eux, leurs chars qui étaient en fer devinrent brûlants et ils allèrent se refroidir dans le fleuve Kichon. Dieu dit au fleuve: "va payer la garantie que tu avais assurée à la mer". Aussitôt le fleuve les entraîna dans son courant et les porta vers la mer, comme il est: "le fleuve Kichon les a entraînés, ce fleuve des anciens temps" ([Juges 5,21](#)). Pourquoi "fleuve des anciens temps"? Parce qu'il s'était porté garant dans le passé. C'est à ce moment que les poissons qui peuplent les mers dirent "La véracité de Dieu dure à jamais".